

tuigen. Door de mens: bij het omzagen en door dieren: (bastbeschadiging door vee, maar ook door in het wild levende dieren als herten, wilde zwijnen en konijnen). Als andere beschadigingen noemt spreker nog de spechtengaten, blikseminslag en stormschade. Ook de aantasting door paddestoelen bij bomen die eigenlijk al ten dode opgeschreven zijn, zij het dat dit stervensproces jaren kan duren, doch door zwammen-aantasting alleen maar versneld wordt. Parasieten, als maretakken en heksenbezems, hebben natuurlijk ook hun schadelijke werking, al is het in geringere mate. Dan kennen we nog de wurgende werking van klimop, van de bosrank en kamperfoelie.

Op een vraag van de voorzitter naar de niet genoemde vorstschade, zegt de heer Kemp dat deze inderdaad voorkomt, maar omdat ze nooit met zekerheid geconstateerd kan worden, heeft hij van dit soort schade geen plaatje.

In zijn dankwoord spreekt de voorzitter zijn bewondering uit voor de grote zorgvuldigheid waarmee de heer Kemp zijn voordracht heeft opgebouwd en prijst vooral zijn kennis over plaatselijke toestanden.

Tijdens een van de vorige vergaderingen werd een vraag gesteld over het inventariseren van speciale bomen in Limburg. Hij is van mening dat de heer Kemp het antwoord hierop vanavond grotendeels al gegeven heeft. Applaus!

BOEKBESPREKING

De Valkerij in de Nederlanden door: Dr. A. E. H. Swaen.
Uitgever: W. J. Thieme & Cie. Zutphen.
Prijs: f 24,90.

In dit 132 pagina's tellend en in linnen gebonden boekwerk gaat de schrijver vooreerst uitvoerig in op de geschiedenis van de valkerij, die lang vóór onze jaartelling reeds in sommige streken van Azië beoefend werd. Gesproken wordt zelfs van ± 1700 v. Chr. In onze streken dateert deze vorm van jacht echter van omstreeks 500 na Chr. en aanvankelijk nog slechts voorbehouden aan de edelen. In het laatst van de 18e eeuw moest de valkerij wijken voor de jacht met het geweer. Daar kunnen wij dan eigenlijk nog blij om zijn, want zo royaal zitten we tegenwoordig niet in de stootvogels om die ook nog

te onttrekken aan de eigenlijke functie van hun bestaan, die gericht is op de instandhouding van de soort. Het boek wil danook geen propaganda zijn voor het weder invoeren van de valkerij, maar wel bekendheid geven aan een soort jachtvermaak dat vooral in de Middeleeuwen een belangrijke plaats in nam.

Ook zijn hoofdstukken gewijd aan het jachtgerei en valkeniers-uitrusting, de jachtvogels, de vangst en het africhten, en de valkenierstaal, terwijl de schrijver nog verwijst naar vele literatuurgegevens die door de jaren heen over deze „sport” handelen, alsook de plaats die de valkerij in kunst en letteren heeft ingenomen.

Vele afbeeldingen van oude prenten en gravures tussen de tekst geven het boek een zeer verzorgde indruk. De spelling van dit boek, dat onlangs als fotografische herdruk van de oorspronkelijke uitgave van 1937 verscheen, zal voor de jongeren onder de lezers wel geen bezwaar opleveren.

H. Th.

Nuttige dieren in kleur (vee, pluimvee en pelsdieren).

Oorspronkelijke tekst: H. Clausen en E. J. Ipsen.

Nederlandse bewerking: J. H. J. Cremers en G. den Hoed.
Illustraties: Otto Frello.

Uitgever: Moussault's Uitgeverij b.v. Baarn.

Prijs: f 21,50.

In dit boekje wordt de aandacht van de lezer gevraagd voor dieren die voor de ontwikkeling van de mensheid en haar samenleving van bijzonder groot belang zijn geweest. Lang vóór onze jaartelling is de mens reeds begonnen met het temmen of domesticeren van in het wild levende dieren om ze te benutten. Aanvankelijk nog op primitieve wijze met rondtrekkende kudden, maar allengs ging men over tot het veredelen der verschillende rassen, zoals we die thans kennen.

Allerlei runder-, paarden-, schapen-, varkens-, geiten-, konijnen- en pluimveerassen worden door de schrijvers op deskundige wijze onder de loupe genomen en hun plaats in de dieren-systematiek besproken. Gegevens over afstamming, voeding en voortplanting completeren deze informatie.

De 158 fraai uitgevoerde illustraties in kleur helpen de lezer naast de beschrijving zich een goede voorstelling te maken van elk type diersoort. Ook besteden de auteurs aandacht aan de nerts, vos, beverrat en chinchilla, waarvan vooral in Noord-Amerika, Canada en de Scandinavische landen farms bestaan, al treft men ze hier in ons land ook wel aan.

Een alfabetisch register maken het de lezer gemakkelijk het boekje als naslagwerk te gebruiken. Voor hen die nog meer informatie wensen is achterin een literatuurlijst opgenomen.

Alles bij elkaar een aanbevelingswaardig boekje van handig formaat.

H. Th.

BOEKBESPREKING

Micro-mineralen. Verzamelen en prepareren.

Door A. Kipfer.

Uitgave: Thieme-Zutphen in Thiemes zakboeken voor natuurvrienden. 63 bldz., 39 kleurenfoto's, 8 zwart-wit foto's en 5 tekeningen.

Uit het Duits vertaald door H. Krul.

Prijs f 9,75.

In de inleiding zegt de auteur dat vele kinderen spelenderwijs stenen verzamelen omdat ze deze mooi vinden. Later verliezen ze de belangstelling. Mijns inziens verliezen ze deze belangstelling omdat de volwassenen alleen maar belangstelling tonen in grote en kostbare stenen.

Nu de mensen meer vrije tijd ter beschikking hebben raad de auteur ze aan om de kinderlijke hobby van stenen te verzamelen weer op te nemen om daarmee de sleur van alledag te ontvluchten. Deze raad kan ik onderstrepen door te vragen af te stappen van het idee dat alleen grote en kostbare stenen mooi zijn. Vooral in het kleine zijn zoveel mooiere vormen en kleuren te vinden dat het een genoegen is deze te verzamelen. Een voordeel daarbij is dat deze kleine stenen voor iedereen bereikbaar zijn en dat ze bij het opbergen geen moeilijkheden opleveren.

Met veel genoegen heb ik deze uitgave begroet. Ze is een goede leidraad voor ieder die het waagt een „kinderlijke” liefhebberij weer op te nemen. Na korte tijd zal de beginner echter ervaren dat de liefhebberij al volwassen geworden is.

Begint U alvast maar met de loep in het grind op een tuinpad te zoeken; na korte tijd heeft U reeds het begin van een verzameling „edelstenen”.

P. J. F.

Edele stenen. Door Dr. R. Metz.

Uitgave: Zomer en Keunig-Wageningen in de serie „De natuur in kleuren” 2de druk, 256 blz., met 148 kleurenfoto's van A. E. Fanck.

Vertaald uit het Duits door J. Quakernaat.

Prijs f 19,50.

Ieder die dit boek zal inzien wordt geboeid door de prachtige foto's van de „edele stenen”. Daarna zal men beseffen dat er niet alleen edele stenen in afgebeeld zijn. Ook „gewone” stenen krijgen aandacht in dit boekje. De auteur heeft met recht meer aandacht aan de schoonheid van stenen geschonken dan aan zeldzaamheid of handelswaarde.

De begeleidende tekst bij de foto's kan behulpzaam zijn bij het opdoen van de nodige kennis waardoor het spreekwoord „kennen is liefhebben” bewaarheid wordt.

P. J. F.

„Flora van Nederland”, door Heukels-van Oostroom.

Uitg. Wolters-Noordhoff b.v. Groningen 1975.

Prijs f 43,25.

Voor elke botanicus is de naam Heukels een begrip en zijn Flora een perfecte leidraad bij het veldwerk.

Thans is van deze Flora van Nederland de 18e druk, bewerkt door Dr. S. J. van Oostroom, verschenen.

Evenals in vorige uitgaven zijn ook nu weer in deze druk vrij veel noodzakelijke wijzigingen aangebracht, vooral betrekking hebbend op nieuwe vondsten, op verspreidingsopgaven, op kwesties van nomenclatorische en systematische aard en op nieuwe literatuurgegevens. Ook was het nodig om aanvullingen, die aanzienlijke verschuivingen in de tekst zouden veroorzaken, als addenda toe te voegen. Juist deze aanpassing maakt deze Flora zo waardevol.

Dit boek, dat 913 pagina's tekst bevat en waarin 1038 uitstekende zwart-wit afbeeldingen zijn opgenomen, moet voor een botanicus een begeerd bezit zijn en onmisbaar bij het determineren. Ook de afmeting (17 x 13 cm.) maakt het mogelijk deze gids in de zak bij zich te dragen om tijdens wandelingen in de natuur ter plaatse te kunnen raadplegen.

Systeem van de in Nederland voorkomende plantengemeenschappen, verklaring der voornaamste termen, het opnemen van een aantal tabellen en een register van Nederlandse en van wetenschappelijke plantennamen maakt het de gebruiker mogelijk snel aan zijn gewenste informatie te komen. Is het eigenlijk nog nodig dit boekwerk verder aan te bevelen? Wij dachten het niet. De prijs behoeft in ieder geval ook geen bezwaar te zijn.

H. Th.

Dagvlinders in kleur. Door Leif Lyneborg/C. J. Zwakhals.

Uitgever: Moussault's Uitgeverij B.V. Baarn, 1975.

Prijs: f 19,90.

Ook hiermee heeft Moussault een overzichtelijk en mijns inziens niet overbodig werk uitgegeven. Het geeft een goed gekozen selectie van de Europese dagvlinders, die men thuis en op vakantie kan aantreffen. Door de beperking in het aantal behandelde soorten is de vlinderwereld door dit boekje voor beginners beslist toegankelijker geworden. Erg prettig is dat in deze Nederlandstalige uitgave naast de Nederlandse ook de Belgische gegevens zijn verwerkt.

Het plaatwerk ziet er zeer goed uit. Alleen heeft de tekenaar de neiging gehad om vooral voorvleugels te breed en de tophoek ervan te spits af te beelden. (Overigens een vaak voorkomend verschijnsel bij vlinder-afbeeldingen.) Het meest opvallende is dit bij de vlinders van de drie eerste behandelde families: Papilionidae, Pieridae en Nymphalidae.

Kortom: van harte aanbevolen.

J.M.